

15yil

**Topluluklar haklarinin
gerçekleştirilmesini geliştirmeye
ait Katilimci forum**

2011-2025



FİKİRDEN GERÇEKLEŞMEYE KADAR

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, toplulukların haklarını geliştirme ve korunmasını sağlayan geniş bir yasal çerçeve sunuyor ve bu konuda ilgilenen çok sayıda kurumlar mevcuttur. Ancak buna rağmen, uygulama, toplulukların siyaset oluşturma ve karar alma süreçlerine aktif olarak katılmalarını sağlayacak bir danışma ve tavsiye organının kurulması ihtiyacını ortaya koydu.



**Ulusal Azınlıkların
Kamusal Yaşama
Etkin Katılımına Dair
AGİT Ulusal Azınlıklar
Yüksek Komiseri'nin
Tavsiyeleri, 1999 yılı**

Lund Tavsiyelerinden mekanizma olarak meydana gelen Katılımcı Forumu, devletler, hükümet organları ve ulusal azınlıklar arasında diyalog kanalı olarak hizmet görecektir, uygun kurumsal çerçevelerde danışma veya istişare organlarının kurulmasını tavsiye etmektedir.



**Katılımcı Forumun
Kurucu Toplantısı
14 Aralık 2011 yılı**

Toplulukların haklarını gerçekleştirme Ajansı 2011 yılında, Üsküp AGİT misyonunun desteğiyle, Topluluk haklarının gerçekleşmesini geliştirecek katılımcı forumun kurulması girişiminde bulundu. Bu forum vasıtasıyla toplulukların yetkili devlet organları ve kurumlarıyla doğrudan iletişime geçmesi, diyalog ve işbirliğin yapılması sağlanacak ve politikaların oluşturulması ve karar alma süreçlerine aktif ve yapıcı katılımları sağlanacaktır.



**Büyükelçi
Kiliyan Val,
Üsküp AGİT
Miyon Şefi**

„Miyonumuz, on yıldan uzun bir süredir farklı toplulukları bir araya getiren, diyalogu güçlendiren ve daha kapsayıcı ve uyumlu bir topluma katkı sağlayan eşsiz platformumuz Katılımcı Forum'unu gururla desteklemektedir.“



**Dalibor Kitanoviç,
Topluluklar
Haklarını
Gerçekleştirme
Ajansı müdürü**

„Katılımcı Forumu, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği içindeki itibarının güçlendirilmesinde ve daha küçük toplulukların durumlarının iyileştirilmesi ve siyasetin oluşturulması ve kararların alındığı süreçlerine aktif katılımlarının sağlanması gerekliliği konusunda farkındalığın artırılmasında önemli bir itici güç oluşturuyor.“

YASAL ÇERÇEVE VE ÇALIŞMA METODOLOJİSİ



“

Topluluk Haklarının Gerçekleştirilmesi Ajansı, Avrupa’da bu tür bir danışma organının kurulması önerisini yeniden canlandıran ve uygulayan az sayıdaki kurumlardan biridir.

”

Alan Phillips
Forum 1947-2023
kurucusu



Yasal çerçeve:

Katılımcı Forumu, “Makedonya Cumhuriyeti Nüfusunun %20’sinden azını oluşturan toplulukların haklarının geliştirilmesi ve korunması Kanunu” (2008) ile kurulmuştur. Fonksiyonu ilaveten, 2020 yılında Kuzey Makedonya Nüfusunun %20’sinden Azını Oluşturan Toplulukların Hakları Kanun ile güçlendirilmiştir.



Misyonu:

Topluluk mensuplarının siyaset oluşturma ve karar alma süreçlerine daha fazla katılımının sağlanmasıyla topluluk haklarının geliştirilmesi ve topluluk haklarının geliştirilmesi ve korunması alanında olumlu deneyim ve uygulamaların paylaşımı.



Çalışma Metodolojisi:

Katılımcı Forumu gayriresmi, danışma ve istişare oluşum olmakla, Topluluk Haklarının Gerçekleşmesi Ajansından bağımsızdır.

En çok 35 üyeden ibarettir: Topluluk haklarının gelişimi, gerçekleşmesi ve korunması alanında yetkili olan merkezi düzeyde geçerli kurum temsilcileri, etnik gruplar arası ilişkileri ve sosyal uyumu teşvik etmek ve topluluk haklarının korunması, gelişimi ve gerçekleştirmesini sağlamak stratejik amacını güden sivil toplum kuruluşları temsilcileri oluşturu.

Diğerleri arasında, Katılımcı Forumu, yasaların hazırlanmasında katılmalıdır ve yasaların getirilmesi girişiminde bulunmalıdır, topluluk haklarının korunması ve geliştirilmesi için önemli olan yasa tasarılarını ve hükümet programlarını incelemelidir; öncelikler belirlemelidir, araştırmalar yapmalıdır ve kamuoyunu eğitmelidir; finansmanlar konusunda karar almalıdır, programlar izlemeli ve değerlendirmelidir; ayrıca merkezi-yerel ve uluslararası işbirliğini desteklemelidir.

Katılımcı Forumu'nda temsil edilen devlet idare organları ve merkezi düzeydeki kurumlar:



Forumda temsil edilen sivil toplum kuruluşları şunlardır:

1) Topluluk Haklarının Gerçekleştirilmesi Ajansı; 2) Topluluklar Arası İlişkiler Komitesi - Kuzey Makedonya Parlamentosu; 3) Topluluklar Arası İlişkiler Bakanlığı; 4) Eğitim ve Bilim Bakanlığı; 5) Topluluk Üyelerinin Kültürünün Onaylanması ve Geliştirilmesi Müdürlüğü - Topluluklar Arası İlişkiler Bakanlığı; 6) Topluluk Üyelerinin Dillerinde Eğitimin Geliştirilmesi ve Geliştirilmesi Müdürlüğü - Topluluklar Arası İlişkiler Bakanlığı; 7) Adalet Bakanlığı; 8) Halk Denetçisi; 9) Ayrımcılığın Önlenmesi ve Korunması Komisyonu; 10) Avrupa İşleri Bakanlığı; 11) Dışişleri Bakanlığı; 12) Sosyal Politika, Demografi ve Gençlik Bakanlığı; 13) Yerel Özyönetim Bakanlığı; 14) Romanlar İçin Ulusal Strateji Ulusal Koordinatörü; ve 15) Kültür ve Turizm Bakanlığı.

1) Türk toplumu; 2) Ulah toplumu; 3) Sırp toplumu; 4) Roman toplumu; 5) Boşnak toplumu; ve 6) Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nde yaşayan diğer topluluklar.

TEMEL KAZANIMLAR

Katılımcı Forumu, azınlık toplulukların haklarının korunmasını ilerleten ve destekleyen girişimler ve çözümler için lobi faaliyetlerinde önemli bir etkiye sahiptir ve yetkili kurumlarda siyasetin oluşumunda doğrudan ve dolaylı olarak katkıda bulunuyor. Bu şekilde özellikle şu konulara katkı sağlıyor:

- Sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin güçlendirilmesi ve ortak projeler için ağ oluşturmalarının sağlanması;
- Topluluk Haklarının Gerçekleştirilmesi Ajansı'nın topluluk hakları ve etnik gruplar arası ilişkilerin geliştirilmesini amaçlayan program ve projeler fonunun etkinleştirilmesi;
- Boşnakça deneysel öğretimin düzenli öğretime dönüştürülmesi;
- “Sırp Dili ve Kültürü” ve “Türk Dili ve Kültürü” seçmeli ders olarak okutulmasının sağlanması;
- Toplulukların dillerinde düzenli ve seçmeli öğretim için ders kitapların sayısının artırılması;
- Tek Toplum ve Kültürlerarasılık Ulusal Stratejisi'nin kabul edilmesi;
- Yeni MTV4 programı ve Türkçe, Romanca, Sırpça, Ulahça ve Boşnakça programların yayınlarının artırılması.

KİLİT ÖNERİLER – GELECEK ADIMLAR

- Katılımcı Forumun çalışma metodolojisinin kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmesi.
- Sivil toplum kuruluşları ve kurumların daha fazla ve proaktif katılımının sağlanması.
- Katılımcı Forum önerilerinin uygulanmasını artırmak için devlet kurumlarıyla iletişim ve iş birliğinin güçlendirilmesi.
- Kurumların, Forum önerilerinin uygulanmasını tanıtan projeleri desteklemesini teşvik edilmesi.
- Düzenli basın açıklamaları, sosyal ağların ve daha küçük toplulukların dillerinde yayın yapan medyanın daha etkin kullanımı daha etkin kullanımı yoluyla Forum'un görünürlüğünün artırılması.

KATILIMCI FOUUMUN TOPLANTILARI 2011-2025

2011	Katılımcı Forumun Kurucu Toplantısı
2012	■ Toplulukların yeterli ve adil temsili, ayrımcılığın yapılmaması, insan hakları ve polis. ■ Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nde %20'nin altındaki topluluk üyelerinin eğitim ve öğretim koşulları.
2013	■ Topluluklarla ilgili yasal düzenlemelerin değiştirilmesi ve yorumu ile toplulukların devlet idare organlarıyla iletişim mekanizmalarının belirlenmesi. ■ Topluluk mensuplarının medyaya erişimi ve topluluk üyelerinin haklarının geliştirilmesi ve korunmasıyla ilgili faaliyetleri yürütme yasal yetkisin sahip sivil toplum kuruluşlarıyla durumun analizi. ■ Topluluk üyelerinin elverişli ve adil temsili ■ Toplulukların kültürel yaşama etkin katılım hakkının uygulanması.
2014	■ Toplulukların, Sivil toplum sektörünü destekleme fon ve hibelerine erişimi. ■ Yerel düzeyde toplulukların haklarının gerçekleştirilmesi ve korunması. ■ Yerel düzeyde toplulukların medyaya erişim ve bilgi edinme hakkının gerçekleştirilmesi. ■ Yerel düzeyde toplulukların kültürel hayata katılım hakkının uygulanma düzeyinin belirlenmesi.
2015	■ Katılımcı Forum üyelerinin planlama oturumu. ■ Çokkültürlülük ve çeşitliliğe dayalı toplumun entegrasyonu. ■ Ulusal Azınlıkların Korunmasına İlişkin Çerçeve Sözleşmesi'nin uygulanması. ■ Topluluk haklarının gerçekleştirilmesine yönelik yasal ve kurumsal çerçevenin geliştirilmesi.
2017	■ Katılımcı Forum'un verimliliğini geliştirme ve gelecek faaliyetlerine adalı çerçevenin oluşturulması. ■ Topluluk mensuplarının dillerinde eğitim kalitesinin geliştirilmesi.
2018	■ Toplulukların kültürel haklarının gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesi için Kültür Bakanlığı'nın desteği. ■ Toplulukların ulusal düzeyde adil ve elverişli temsili. ■ Toplulukların yerel düzeyde adil ve elverişli temsili.

2019	■ Topluluk mensupları açısından nüfus sayımının yasal çerçevesi ve önemi. ■ Tek Toplum ve Kùltürlerarasılık Kavramının Geliştirilmesine Yönelik Ulusal Strateji'nin taslak metni.
2021	■ Sivil toplum kuruluşlarının finansmanı. ■ Gençlik katılımı ve gençlik aktivizmi. ■ Topluluklar arası ilişkiler komisyonlarının işlevselliği.
2022	■ 2021 nüfus sayımının sonuçları ve azınlık toplulukları ve toplumsal kohezyon üzerindeki etkileri. ■ Azınlık topluluklarının dillerinde eğitim durumunun analizi. ■ Azınlık topluluklarının hakları ve Tek Toplum ve Kùltürlerarasılık Ulusal Stratejisi.
2023	■ Katılımcı Forum'un işlevselliğini değerlendirmeye adalı izolasyon oturumu. ■ Etnik kökene dayalı ayrımcılığın önlenmesi ve bu ayrımcılıktan korunma. ■ Kuzey Makedonya'daki topluluklardan kadınların siyasi katılımı: Fırsatlar ve teşvikler. ■ Katılımcı Forum'un işlevselliğinin analizinden elde edilen ilk bulguları doğrulamak için oturum.
2024	■ Katılımcı Forumun işlevselliğinin, etkinliğinin ve başarılarının analizi.
2025	■ Azınlık topluluklarının sosyal kohezyonun güçlendirilmesinde ki rolü – Avrupa Konseyi

Yayıncı:

Topluluk Haklarını Gerçekleştirme
Ajansı

Ul. "Filip Vtori Makedonski" No. 11, Kat
1, 1000 Üsküp

Tel: 02/3253-970

e-posta: contact@aopz.gov.mk

www.aopz.gov.mk

**Çeviri:**

KONSTAN DOOEL

Grafik Tasarım:

Rating Agency

Üsküp, Kasım 2025 yılı

Finanse eden:

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Skopje

